

3837414 SHES/M : สาขาวิชา : จริยศาสตร์ศึกษา ; อ.ม. (จริยศาสตร์ศึกษา)

คำสำคัญ : พุทธจริยศาสตร์ / มหาสุบินชาดก / การตีความ

เทพพร มังธานี : การวิเคราะห์พุทธจริยศาสตร์เถรวาทในมหาสุบินชาดก (AN ANALYSIS OF THERAVĀDA BUDDHIST ETHICS IN MAHĀSUPINAJĀTAKA) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : สุภัทร ปัญญาธิป, Ph.D., ศรีนทิพย์ สติรศีลปิน, อ.ม., พระเมธีรัตนดิลก, ป.ร.9, Ph.D. 177 หน้า. ISBN 974-663-149-7

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นการวิจัยเอกสาร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์การตีความในมหาสุบินชาดก เพื่อทราบปรากฏการณ์ที่เป็นปัญหาทางจริยธรรม และนำเสนอแนวทางการแก้ปัญหาทางจริยธรรมในสังคมไทย

ผลจากการวิจัยพบว่ามหาสุบินชาดก มีลักษณะต่างจากชาดกเรื่องอื่นๆ โดยเฉพาะประเด็นเรื่องการตีความแบบอุปมาอุปไมยข้ามกาลสมัย แสดงให้เห็นว่า ปรากฏการณ์ที่เป็นปัญหาทางจริยธรรมเกี่ยวข้องกับทั้งในส่วนของบุคคล สังคม และสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ซึ่งปัญหาทางจริยธรรมดังกล่าวเกิดขึ้นในลักษณะเชื่อมโยงเป็นลูกโซ่ต่อเนื่องกันไป (ปฏิจจนุปบาท) โดยมีต้นตอของปัญหาทั้งหมดอยู่ที่อกุศลมูลที่ฝังแน่นในจิตใจของมนุษย์

การวิเคราะห์โดยนำบริบทในสังคมร่วมสมัยมาพิจารณาดูนั้น ทำให้เห็นด้านที่เป็นปัญหาต่างๆ ของสังคม ซึ่งปัญหาทั้งหมดมีรากฐานมาจากการขาดจริยธรรมและที่สำคัญยังทำให้เห็นถึงคุณค่าของการป้องกันและเตรียมการเพื่อแก้ปัญหาทางจริยธรรมที่จะเกิดในอนาคตด้วย

การแก้ปัญหาทางจริยธรรมในสังคมไทยตามการตีความในมหาสุบินชาดก มีนัยว่าต้องพิจารณาถึงรายละเอียดของแต่ละปัญหาให้ชัดเจน แล้วนำมาสรุปโดยภาพรวม เพื่อให้เห็นความเชื่อมโยงของปัญหาต่างๆ ทั้งนี้รากเหง้าของปัญหาอยู่ในจิตใจของมนุษย์คือ อกุศลมูล ฉะนั้น วิธีการแก้ปัญหานอกจากจะอาศัยความร่วมมือกันของคนทุกฝ่ายในสังคมแล้ว ทุกคนในสังคมจะต้องปฏิบัติตามหลักจริยธรรมและทำหน้าที่ของตนให้สมบูรณ์

ผลการศึกษาครั้งนี้ ชี้ให้เห็นว่า มหาสุบินชาดกเสนอปัญหาทางจริยธรรมในสังคมไทยร่วมสมัย และการแก้ปัญหาต้องมุ่งให้เกิดความสมดุลระหว่าง 3 ด้าน 1) ระหว่างมนุษย์กับตนเอง (กายกับจิต) 2) ระหว่างมนุษย์กับสังคม และ 3) ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ